

Provokációk, avagy amire büszkéek lehetünk

Az erőltetett másságkultusz hosszú távon a társadalom alapértékeit is veszélyeztetheti

■ TÓTH GY. LÁSZLÓ

Egy utcai demonstrációval kezdődött, ahol mosdatlan, többnyire elhízott nők és férfiak magukra színes tollakat ragasztva, ritka ronda ruhakölteményekben visszataszítóan vonaglottak Budapest utcáin és terein. Mivelhogy ők: mások. Ez volt a büszkeség napja. Meg a hülyeségé.

Mert minek fölöslegesen provokálni a többségi társadalmat, amelyik a végén még azt hiszi, hogy a homoszexuálisok tényleg olyanok, mint a közterületeken vonulók. Pedig ők mindössze a homoszexuálisok aktív, arrogáns, exhibicionista kisebbsége. Agresszív fellépésük a normális életvitelű homoszexuálisoknak árt a legtöbbet, hiszen ez a harsány társaság joggal vált ki ellenszenvet, erősítve ezáltal az amúgy is meglévő előítéleteket. Mert az azért bizonyos fókig törvényszerűnek és természetesnek tekinthető, hogy a társadalmak közhangulata többnyire homofób.

A magyar társadalom nagy része egyébként teljes érdektelenséggel, türelemmel és közönyvel viseltetik mindenfajta társadalmi deviancia, másság és kisebbség iránt. Azt azonban nyilvánvalóan senki nem szereti, ha provokálják. „Mi itt vagyunk, az a kiba... ott világ meg le van szarva.” Ez volt a büszkeség napjának üzenete, a XXI. század lakonikus kifejezőmódjának gondolván a szimpla trágárságot. Nem csoda, ha ezt a heteroszexuális többség nem nagyon értékelte, és nem tekintett úgy a homoszexuálisokra, mint akik valami különösen fontos értéket képviselnek, amitől tovább gazdagodik az egész társadalom. Ennek ellenére a balliberális médiaértelmiség büszke volt a büszkékre, és azt sugallta, hogy akik erről a kérdéskörrel más-ként gondolkodnak, mint ők, azok intoleránsak, mássággyűlölők, egyúttal valószínűleg kirekesztők és antiszemita is. A többségi társadalom büszke lehet magára: ezúttal is hiába provokálták.

Logikailag az ember nehezen érti, hogy miért kell büszkének lenni arra, ha valaki más, hiszen egymáshoz képest mindannyian mások vagyunk. Akkor mi értelme azzal dicsekedni, hogy ki mennyire más? Ha a homoszexualitás genetikailag kódolt, akkor még inkább érthetetlen: mire is kell büszkének lenni? Aki viszont szabad akaratából döntött az azonos neműek mellett, az miért várja el, hogy még csodálják is? Biztos, hogy ez volt élete legjobb döntése?

Világszerte komoly tudományos vita zajlik arról, hogy a homoszexualitás genetikailag kódolt-e vagy sem. De akik szerint genetikailag kódolt, még azok szerint is szükséges valami külső hatás, ami az azonos neműek iránti von-

zódást aktivizálja. Egyes vélemények szerint a homoszexualitás nem az ember szabad döntésén múlik, ezért ez a probléma nem tekinthető erkölcsi kérdésnek sem. Ugyanakkor felvethető, hogy elegendő magyarázat-e az, hogy valakit az ösztönei vezetnek? Bűncselekmények esetén ugyanis ezt akkor sem veszik mindig figyelembe, ha az orvostudomány mai állása szerint a genetikai kódoltság ténye vitathatatlan vagy valószínűsíthető.

Az egész vita érdekes hozadéka az a sarkos vélemény és közhely, amely szerint akit zavar az azonos neműek egymás iránti vonzódása, az valójában latens homoszexuális. „Mindazok, akik kicsit is bizonytalanok saját szexuális identitásukban, gyűlölnek a másságot, hiszen leginkább saját fantáziájuktól ijednek meg. Saját latens (rejtve maradt) homoszexualitásuktól félnek. Ezt vetítik ki a külvilágra.” És még egy megfontolandó jó tanács: először mindenki nézzen magába, és tisztázza a saját nemi identitását... Ez az egyszerűsítés okkal emlékeztet sokakat a marxizmus-leninizmus dialektikus agytornáira. E manipulatív logikának határtalan távlatai vannak. Eszerint aki gyűlöl az erőszakot, az titkon saját megerőszkolására vágyik. Aki az intoleranciát gyűlöl, az pedig velejéig intoleráns. S ha egy gyermekét féltő szülő gyűlöl a pedofilokat, az nyilván maga is pedofil...

Anélkül, hogy elvesznénk a részletekben, azt azért tudnunk kell, hogy – mindentől függetlenül – pszichológiai önazonosságáért és annak megőrzéséért mindenkinek magának kell megküzdenie. A homoszexuálisok megítélésével kapcsolatban rendkívül józan álláspontot fejtett ki Balázs Zoltán: „Számos okból nem helyeslem ennek jogi szankcionálását. Azt sem hiszem, hogy adott esetben ne vélhetné egy-egy ilyen beállítottságú felebarátunk őszintén és jóhiszeműen úgy, hogy számára nincs más kiút. De ez nem teszi magát a kapcsolatot helyessé és helyesíthetővé (...), a közösségnek tartózkodnia kell attól, hogy helyeselve vagy helyesíthetőnek állítsa be a homoszexuális kapcsolatokat, illetve egyenértékűnek tekintse őket a heteroszexuális kapcsolatokkal” (Balázs Zoltán: A másik titok, Népszabadság, 2001. július 17.). Ha eltekintünk attól, hogy eleve komoly értékvárról tanúskodik, ha egy társadalom egyenértékűnek ismeri el a heteroszexuális és a homoszexuális családot, akkor is súlyos kérdésként merül föl, hogy vajon ez a közösség végső soron nem a saját jövőjét veszélyezteti-e. A szexuális orientáció abszolút magánügynek tekinthető. Persze ebben az esetben nehéz lenne családellenességre és a társadalom megosztására használni. Valószínű-

leg ezért próbálnak baloldali aktivisták és ultraliberálisok közügyet csinálni magánügyekből. (Nincs mit kezdeni azokkal, akiknek a családról kizárólag a családon belüli nemi erőszak jut eszükbe...)

Kérdésként vethető fel, hogy vajon hosszabb távon a kisebbségek, másságok kultusza nem vezet-e a társadalom alapvető érzelmi-strukturális eresztekeinek meglazulásához. Korlát nélkül kell-e érvényesülnie az egyéni jogoknak? Nincs-e itt az ideje annak, hogy az egyéni jogok mellett az egyén kötelességeiről is több szót ejtsünk végre? Nem kellene-e egyre többet beszélni a közösségek jogairól, a tradicionális értékek szerepéről és jelentőségéről?

Hogy a meleg és a leszbikus ügye mennyire átpolitizálódott, azt jól mutatta az óbudai Pepsi Sziget körül kialakult helyzet.

A vita lényege abban foglalható össze, hogy *Tarlós István*, a III. kerület polgármestere helytelenítette, hogy a másságot képviselő szervezetek a Pepsi Sziget Fesztiválon gyermekeknek is elérhető módon homoszexuális propagandát folytassanak. Volt, aki ezt így kommentálta: az óbudai polgármester „beleavatkozott egy olyan dologba, amibe magára valamit adó polgári és szabadgondolkodó politikus soha nem ártana magát. Egy kisebbség drasztikus és felháborító megkülönböztetését hirdette meg”. Pedig *Tarlós István* csak a fiatalok alkotmányos jogaiért emelt szót: Óbuda-Békásmegyer polgármestere nem kívánta tiltani a melegeket a Pepsi Szigetről. Mindössze annyit kért: ne csináljanak reklámot a homoszexuálisoknak, ne próbálják befolyásolni a fiatalokat. Aggodalomra ugyanis volt ok. Idézünk a programból: I. nap, 15–18 óráig: Másság csoszogás (Interaktív játék a nemi szerepekről: a résztvevők saját élményt szereznek arról, milyen hatása van életükre a nemi szerepeknek.) Ezt olvasva ép érzékű szülő aligha örül annak, hogy 15 éves gyermeke interaktív másságcsoszogáson vehet részt... Ez nem felvilágosítás – ez propaganda. (Más kérdés, hogy a programot végül nem valósították meg. De azt senki nem tudhatja, hogy mi zajlott volna a meleg sátrában a vita ki-robbanása nélkül...) Ez a program pont kö-zönséges provokáció, amelynek egyetlen célja: a másság népszerűsítése. De hová tűntek a többség, a heteroszexuális szülők és a kiskorú gyermekek érdekei? Meddig terjed konkrét esetben az egyéni szabadságjogok határa, és hol kezdődnek a közösség jogai?

A felháborodott és felbátorodott melegszer-zetnek és az SZDSZ az óbudai Fő téren tüntet-tek a polgármester ellen. Így a *Tarlós* elleni

tüntetésnek egyértelmű politikai üzenete volt. Az MSZP és az SZDSZ helyi képviselői élesen el-ítélték a polgármestert. A demonstráción meg-jelent *Fodor Gábor*, *Eörsi Máttyás*, *Eörsi István*, *Veér András* és a szélsőbalos *Tamás Gáspár Miklós*. *Kuncze Gábor* SZDSZ-elnök levelét *Gusztos Péter* ügyvivő olvasta fel, az MSZP ré-széről *Kósáné Kovács Magda* levélben tiltako-zott az állítólagos kirekesztés ellen. Közleményt adott ki *Demszky Gábor*, aki a Pepsi Sziget egyik fő értékének nyilvánította, hogy a meleg be-mutatkozásával lehetőség nyílt a másság szé-les körű elfogadtatására... De vajon miért eny-nyire fontos ez?

Elgondolkodtató, hogy a másság melletti rendkívül aktív és arrogáns politikai csoporto-sulás nagyjából ugyanazokból áll, akik nem sza-vazták meg a státustörvényt, és akik rendszere-sen fellépnek a nemzeti identitást erősítő törek-vések ellen. Furcsa, de aligha véletlen, hogy ugyanazok helyeslik a szexuális identitás elbi-zonytalanításának propagandáját, akik saját nemzeti identitásukkal sem tudnak mit kezde-ni. Róluk is szólt *Schöpfung György*: „Ha valaki úgy érzi, hogy ilyen kérdést – Mit jelent önnek az, hogy magyar ember? – nem szabad feltenni, joggal mondhatjuk róla, gond van az identitása-val, és vissza kell kérdezni: akkor mit jelent ne-ki az állampolgársága? Ha nem akarja, hogy be-skatulyázzák, kivel szolidarizál? Elismeri-e azt, hogy egy adott közegben él, ahol vannak közös élmények, közös szimbólumrendszer, közös történelem?” (Sajt, napszúrás, globalizáció. *Ve-res Kata* interjúja *Schöpfung György*-vel, Magyar Nemzet, 2001. július 14.)

Lehet, hogy az egész kérdéskörben mégsem a latens homoszexualitás a döntő? Esetleg más oka is lehet a többséggel szembeni intoleranciá-nak és arroganciának? A kissé túlfűtött jogvédő-kön és az SZDSZ-en kívül komolyan gondolhat-ta-e bárki, hogy Magyarországon veszélyben vannak az emberi jogok, a szabadság és az al-kotmányosság?

Vannak, akik azt állítják, hogy a tradicioná-lis identitások és entitások elleni összehangolt támadások mindössze egy olyan új, globális uralmi-hatalmi technikának tekinthetők, ame-lyeknek végső célja az identitását veszítő, akarat nélküli, engedelmes fogyasztó előállítás.

Mindenesetre nem árt felidézni: azt már a provinciákon is tudták annak idején, hogy nem kell mindenben utánozni a gazdaságilag erős, de identitásában elbizonytalanodott, és moráli-san visszavonhatatlanul hanyatlásnak induló Rómát...

A szerző publicista